

Folketingets Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalg

ERHVERVS MINISTEREN

17. december 2018

Besvarelse af spørgsmål 122 alm. del stillet af udvalget den 21. november 2018 efter ønske fra Martin Lidegaard (RV).

ERHVERVS MINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

Ministeren bedes i forlængelse af udvalgets høring om hvidvasksagen i Danske Bank den 19. november 2018 redegøre for følgende:

Tlf. 33 92 33 50
Fax. 33 12 37 78
CVR-nr. 10092485
EAN nr. 5798000026001
em@em.dk
www.em.dk

- a) Hvilken lovgivning er der i dag vedtaget med henblik på at sikre retstilstanden for whistleblowere i det private erhvervsliv og hos myndigheder?
- b) Har ministeriet kendskab til, at der er indgået tavsheds klausuler, der på nogen måde kan indebære negative økonomiske eller retslige konsekvenser for whistleblowere, der vælger at samarbejde med myndigheder eller politi?
- c) Hvilke overvejelser har ministeren gjort sig i forhold til balancen mellem retssikkerheden for henholdsvis en whistleblower og de juridiske personer, der er omfattet af whistleblowerens aktivitet, herunder om man kan sikre whistlebloweren mod negative økonomiske eller retslige konsekvenser, hvis denne finder det nødvendigt at gå til offentligheden for at få standset alvorlig kriminalitet?

Svar:

Da der i spørgsmålet henvises til høringen i Folketinget den 19. november 2018 vedrørende Danske Bank sagen, lægges det til grund for besvarelsen, at der spørges til whistleblowerordninger på det finansielle område.

Ad spørgsmål a)

Med Bankpakke 6 og den brede politiske aftale af 10. oktober 2013 blev der indført krav om, at alle finansielle virksomheder skulle etablere interne whistleblowerordninger og regler om beskyttelse af ansatte, som indberetter overtrædelser til en finansiell virksomhed eller til Finanstilsynet. Initiativet havde bl.a. til formål at understøtte den finansielle stabilitet og mindske risikoen for fremtidige kriser.

Reglerne trådte i kraft den 1. september 2014, og siden har virksomheder i den finansielle sektor været underlagt et krav om etablering af en whistleblowerordning, hvor ansatte via en særlig, uafhængig og selvstændig kanal anonymt kan indberette overtrædelser eller potentielle overtrædelser af den finansielle regulering begået af virksomheden.

Samtidig indførte Finanstilsynet ligeledes en whistleblowerordning, hvor alle anonymt kan indberette overtrædelser af den finansielle regulering. Finanstilsynets ansatte er i den forbindelse underlagt en skærpet tavshedspligt og må ikke videregive oplysninger om en whistleblower, som har indberettet en overtrædelse af den finansielle regulering til Finanstilsynet.

I forbindelse med indførelsen af whistleblowerordningerne, blev der indført en ansættelsesretlig beskyttelsesregel af whistleblowere i den finansielle regulering. En finansiell virksomhed må herefter ikke udsætte ansatte for ufordelagtig behandling eller ufordelagtige følger, fordi denne har indberettet en overtrædelse til Finanstilsynet eller til en ordning i virksomheden. Beskyttelsen kan ikke ved aftale fraviges til ugunst for den ansatte, og en ansat, der udsættes for ufordelagtig behandling, vil kunne blive tilkendt en godtgørelse.

Ad spørgsmål b)

Jeg har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet følgende udtalelse fra Finanstilsynet, som jeg henholder mig til:

”Finanstilsynet er ikke bekendt med, at der benyttes tavshedsklausuler i finansielle virksomheder, der indebærer negative økonomiske eller retslige konsekvenser for whistleblowere, der vælger at samarbejde med myndigheder eller politi.”

Ad spørgsmål c)

Whistleblowerordningerne i den finansielle virksomheder er et vigtigt redskab i forbindelse med forebyggelsen og bekæmpelsen af økonomisk kriminalitet, hvorfor det er afgørende, at whistleblowerere nærer den beskyttelse, som ordningen forudsætter. Med den seneste hvidvaskaftale af 19. september 2018 var der bred enighed om at styrke kravene til de nuværende whistleblowerordninger i den finansielle sektor, herunder at udvide whistleblowerbeskyttelsen til også at omfatte tidligere ansatte. Regeringen påtænker inden for nærmeste fremtid at sende et lovforslag i høringsgen, der gennemfører denne styrkelse af ordningen.

Det skal bemærkes, at en whistleblower har mulighed for at anvende Finanstilsynets whistleblowerordning, hvis whistlebloweren ønsker at gøre opmærksom på mulig ulovlig adfærd og ikke ønsker at indberette til virksomhedens egen whistleblowerordning.

I forbindelse med de kommende forhandlinger om et styrket tilsyn med hvidvaskområdet, vil der også blive set på, hvordan vi eventuelt kan styrke rammerne for whistleblowerordningen yderligere.

Endelig skal det bemærkes, at der i EU-regi arbejdes på et generelt direktiv om whistleblowerordninger, som også har til formål at indføre krav om whistleblowerordninger samt krav i forhold til håndteringen af indberetninger til disse. Der er således både nationalt og på europæisk plan stor fokus på at styrke reguleringen af whistleblowerordninger og beskyttelsen af whistleblowere.

Med venlig hilsen

Rasmus Jarlov